

3. Маски-шоу стоп-3: вздохнет ли свободно украинский бизнес URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/135666-maski-shou-stop-3-vzdokhnet-li-svobodno-ukrainskiy-biznes> (дата звернення 18.02.2020 р.)

4. Статистична інформація про стан злочинності та результати прокурорсько-слідчої діяльності. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення 18.02.2020 р.)

5. Комісія мін'юсту врятувала від рейдерського захоплення власників 150 земельних ділянок! Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/komisiya-minyustu-vryatuvala-vid-reyderskogo-zahoplennya-vlasnikiv-150-zemelnih-dilyanok> (дата звернення 18.02.2020 р.)

6. Керівник апарату суду підробив 22 судові справи на мільйони гривень і отримав штраф у 17 тисяч гривень. Сервіс «Опендатабот». URL: <https://opendatabot.ua/blog/307-fake-documents> (дата звернення 18.02.2020 р.)

7. Перші рейдерські захоплення вже сталися в цьому році. Сервіс «Опендатабот». URL: <https://opendatabot.ua/blog/407-raiders-2020>

8. Глобальний індекс конкурентоспроможності. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/countryeconomy-profiles/#economy=UKR> (дата звернення 18.02.2020 р.)

9. Глобальний індекс конкурентоспроможності. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf (дата звернення 18.02.2020 р.)

Кубецька Ольга Миколаївна

завідувач навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем економічної безпеки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

Сидорова Ельвіра Олександрівна

заступник декана факультету економіко-правової безпеки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Остапенко Тетяна Миколаївна

доцент кафедри економіки, підприємництва і управління підприємствами Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат економічних наук, доцент

ДЕСТАБІЛІЗУЮЧІ ФАКТОРИ ПОРУШЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Економічна безпека країни – це складна багатофакторна категорія, яка характеризує здатність національної економіки до розширеного самовідтворення, з метою збалансованого задоволення потреб власного населення держави на певному визначеному рівні, з метою протистояння дестабілізуючій дії різноманітних внутрішніх та зовнішніх чинників, а також забезпечення конкурентоспроможності національної економіки у світовій господарській системі [1].

В Україні така предметна область дослідження, як встановлення чинників негативно-го впливу на економічну безпеку держави, досліджена недостатньо. Зокрема, дане питання вивчали такі вчені, як: Чубукова О.Ю., Воронкова Т.С. (Система економічної безпеки (екосистейт): сутність, структура); Шевченко Л.С., Гриценко О.А., Макуха С.М. та ін. (Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство); Предборський В.А. (Економічна безпека держави); Пастернак-Таранушенко Г.А. (Економічна безпека держави); Нікітін Ю.В. (Національна безпека України в сучасних умовах: ризики і фактор впливу) та інші.

Всім відомий той факт, що формування економіки країни держави, відбувається під впливом внутрішніх та зовнішніх чинників, крім того, вона перебуває в умовах постійних змін.

Всі чинники дестабілізуючого¹ порядку, які здійснюють вплив на порушення економічної безпеки держави можна поділити на наступні групи:

- 1 - індивідуальні чинники;
- 2 - чинники мікрорівня (локальна безпека);
- 3 - чинники мезорівня (регіональна безпека);
- 4 - фактори макрорівня (національна безпека);
- 5 - фактори міжнародного спрямування;
- 6 - чинники мегарівня (глобальна безпека) (рис. 1).

Чинники дестабілізуючого характеру, що формуються на мегарівні це такі, які призводять до порушення забезпечення світового економічного розвитку в цілому.

Індивідуальні фактори порушення економічної безпеки держави включають в себе такі, що пов'язані з відносинами економічного, соціального, демографічного, технологічного, екологічного, організаційного, наукового, інформаційного та іншого порядку, і полягають у збереженні вимог та інтересів індивіда, як головного об'єкта та суб'єкта системи економічної безпеки країни.

Рис. 1. Схематичне зображення груп деструктивних факторів порушення економічної безпеки держави

¹ **Дестабілізація** – втрата стабільності, різке порушення динамічного розвитку економіки, спади у виробничій і фінансовій діяльності. – Економічна енциклопедія у трьох томах. Т. 1./ Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.

Економічна безпека підприємств, установ, організацій – стан збалансованості, стійкості до негативних факторів і впливів, здатністю забезпечення фінансовими ресурсами процесів задоволення потреб підприємства та всіх пов'язаних з його діяльністю суб'єктів та забезпечення ефективного функціонування національної економічної системи та економічного зростання [1].

Чинники деструктивного характеру, що формуються на мікрорівні це такі, якими управляти можна, і які формуються на рівні підприємств, установ, організацій.

Розглядаючи дестабілізуючі чинники регіональної характеру, можна відмітити той факт, що одночасна їх дія призводить до порушення економік регіонального порядку, тобто можуть виникати проблеми взаємодії між ними.

У Законі України «Про основи національної безпеки України» зазначається, що: «Національна безпека України – це захищеність життєво-важливих інтересів людини, громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, сучасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам» [1].

Фактори дестабілізуючого характеру порушення національної безпеки це ті, які не дозволяють адаптуватися країні до вимог глобальних перетворень і сприяють її ізоляції від інших держав; невизначеність у геополітичній стратегії регіонів України; нерегульовані міграційні процеси та інші потенційні загрози.

Міжнародна економічна безпека – являє собою комплекс міжнародних умов співіснування, домовленостей та інституціональних структур, за яких кожній країні-члену світового співтовариства забезпечується можливість вільно обирати і здійснювати власну стратегію соціального і економічного розвитку, не піддаючись зовнішньому тиску і розраховуючи на невтручання, розуміння, взаємоприйнятне і взаємовигідне співробітництво з боку інших країн [2].

Дестабілізуючі чинники міжнародного спрямування це такі, які виникають за формування економічної безпеки будь-якої країни через недобросовісне співробітництво, тобто не передбачають забезпечення внутрішньо-економічної стабільності та досягнення стійкого економічного процвітання будь-якої держави.

В силу того, що всі згадані групи факторів негативного впливу на економічну безпеку держави впливають один на одного, обумовлюють появу і формують силу впливу кожної групи на економічну безпеку, їх необхідно розглядати завжди одночасно і не віддавати перевагу тій чи іншій групі, зокрема.

1. Збірник актів нормативно-правового регулювання фінансово-економічної безпеки/ Упоряд.: О. М. Кубецька, Я. С. Палешко, Д. Б. Санакоєв, О. В. Неклеса. – Дніпро, ДДУВС, 2019. 320 с.

2. Горячева К.С. *Механізм управління фінансовою безпекою підприємства* [Текст] : автореферат дис. канд. екон. наук : 08.06.01 року. К. С. Горячева; Київський нац. ун-т технологій та дизайну. К., 2006. 17 с.

Лазарєв Владислав Олександрович

декан факультету
економіко-правової безпеки,
кандидат юридичних наук

Палешко Яна Сергіївна

старший науковий співробітник
навчально-наукової лабораторії
з дослідження проблем економічної безпеки
кандидат економічних наук

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ З УРАХУВАННЯМ ПРОЦЕСУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі розвитку в світі відбуваються фундаментальні процеси трансформації, які торкаються цифрової сфери. Стрімкий розвиток, насамперед, інформаційних технологій утворив ринок інформаційних послуг, який включає економіку в цілому. Суб'єкти, які